

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2020. november 6. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

VÉGZÉST:

A garázdaság vétsége és más bűncselekmények miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2020. március 3. napján meghozott, 31.Bf.12.380/2019/6. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzéssel szemben további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

- [1] A Budai Központi Kerületi Bíróság 5.B.344/2016/75. számú, 2019. szeptember 13. napján kihirdetett ítéletben a vádlottat bűnösnek mondta ki garázdaság vétségében (Btk. 339.§ (1) bekezdés), testi sértés vétségében (Btk. 164.§ (1) (2) bekezdés), közokirat-hamisítás büntetében (Btk. 342.§ (1) bekezdés c./ pont) és 4 rendbeli járművezetés ittas állapotban vétségében (Btk. 236. § (1) bekezdés). Ezért a vádlottat - halmazati büntetésül - 2 év, börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 4 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A vádlott által fogvatartásban töltött időt a büntetésbe beszámította. Elrendelte a Fővárosi Törvényszék 10.B.126/2017/28. számú ítéletével kiszabott 1 év 6 hónap szabadságvesztés végrehajtását. Rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt bűnjelről, és a felmerült bűnügyi költség viseléséről.
- [2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen kizárólag a vádlott jelentett be fellebbezést enyhítés érdekében.
- [3] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2020. március 3. napján meghozott 31.Bf.12.380/2019/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A vádlottat az ellene garázdaság vétsége (Btk.339.§ (1) bekezdés) miatt emelt vád alól felmentette. Büntetését 90 nap elzárásra és 312 nap könnyű fizikai munkakörben végrehajtható közérdekű munkára enyhítette. A közúti járművezetéstől eltiltás időtartamát 3 évre mérsékelte, a közügyektől eltiltást mellőzte. Megállapította, hogy a vádlott által fogvatartásban töltött időnek a beszámításával az elzárás és közérdekű munka büntetést kitöltöttnek kell tekinteni. Megjelölte a vádlott fogvatartásának befejező napját, mellőzte a Fővárosi Törvényszék 10.B.126/2017/28. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának elrendelését, pontosította az elsőfokú folytatólagos tárgyalások időpontjait, a vádlott állandó lakcímét, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az eredményes vádlotti fellebbezésre tekintettel a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről megállapította, hogy azt az állam viseli.

- [4] A másodfokú bíróság ítélete ellen a Fővárosi Főügyészség Bfel.6387/2019/2. számon jelentett be fellebbezést a vádlott terhére a részfelmentő rendelkezés miatt, a garázdaság vétségben a bűnösségének megállapítása és erre tekintettel a másodfokú bíróság által kiszabott büntetés súlyosítása érdekében.
- [5] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.233/2020/2. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Kifejtette, hogy álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévesen hivatkozott a részfelmentés során jelen ügyben a BH2015.52. számú eseti döntésben foglaltakra. A vádlott az irányadó tényállás szerint kétségtelenül kevert típusú antiszociális és paranoid személyiségzavarban szenved, amely a cselekmény elkövetését megkönnyíthette, de a beszámítási képességét nem érintette a cselekmény idején. A vádlott magatartására magyarázatot nem adott, hosszabb ideig, durván bántalmazta testvérét előbb a lépcsőházban, majd a lakásában. A cselekmény nem egymozzanatú, nem alkalmi vitából, személyes konfliktusból adódó, hanem motiválatlan, erőszakos. Bár hangos szóváltással a konfliktus nem járt, de a tettegesség zaja észlelhető volt, amelyről a szomszédok be is számoltak. A másodfokú bíróság által hivatkozott eseti döntések ellenben minden esetben személyes motiváltságú, konfliktusból eredő erőszakos magatartásokat írnak le, más ténybeli alapon nyugszanak. Ott a személyes konfliktusból eredő cselekményekből vonhatták le a bíróságok azt, hogy kirívó közösségellenességre nem lehet következtetést levonni. Jelen esetben ez nem állapítható meg, a motívumra adat nincs, a bántalmazás öncélú volt. A vádlott bűnösségének megállapítása erre figyelemmel a garázdaság vétségben is indokolt, ami miatt a kiszabott büntetés súlyosítása is szükséges.
- [6] A vádlott az ügyészi fellebbezéssel kapcsolatban tett észrevételeiben sajnálatát fejezte ki a testvérével kapcsolatos tettegessége miatt, az ebben az időszakban fennálló és megoldatlan magánéleti problémáira hivatkozott, egyben hangsúlyozta, hogy azóta testvérétől többször bocsánatot kért, próbálja a testvérét segíteni, a viszonyuk azóta rendeződött. Kérte, hogy a bíróság a döntése meghozatal során ezeket a tényezőket is vegye figyelembe.
- [7] Az ügyészi fellebbezés nem alapos.
- [8] A harmadfokú eljárás lehetősége a vádlott I. tényállási pontban leírt, garázdaság vétségeként értékelt cselekményével kapcsolatos büntetőjogi felelőssége tekintetében ellentétes bírói döntésre figyelemmel, a Be. 615. § (1)-(2) bekezdés b) pontja alapján megnyílt, figyelemmel arra, hogy a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlottat az ellene a Btk.339.§ (1) bekezdésébe ütköző garázdaság vétsége miatt emelt vád alól felmentette.
- [9] A harmadfokú bíróság a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. tv. 211.§ (1) és (2) bekezdésének megfelelő tájékoztatást követően a Be. 621.§ (3) bekezdése szerinti tanácsülésen, a Be. 618. § (1)-(3) bekezdésére figyelemmel teljes körben bírálta felül a másodfokú bíróság ellentétes döntését és azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, valamint az első- és a másodfokú bírósági eljárást.
- [10] A harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kötelezettsége során tett vizsgálat körében megállapította, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság a büntetőeljárási szabályokat teljeskörűen megtartotta.

- [11] Az elsőfokú eljárás két eljárási törvény hatálya alatt folyt, a vádlottal szemben indult büntető ügyek egyesítésére már a 2018. július 1-től hatályos 2017.évi XC. tv. (Be.) 146.§ (1) bekezdése alapján, törvényesen és indokoltan került sor.
- [12] Az elsőfokon eljáró bíróság a tényállás felderítése során a korábbi Be. bizonyítás törvényességére vonatkozó szabályait betartotta, az eljárásban résztvevő személyek törvényes jogait maradéktalanul gyakorolhatták, jogaikra és kötelezettségeire történő figyelmeztetésük a törvényi rendelkezéseknek megfelelően megtörtént, mindezek a jegyzőkönyvek tartalmából megfelelően követhetők, feltárhatóak. A vallomások közötti ellentmondásokat az elsőfokú bíróság minden esetben megkísérelte szembesítéssel feloldani, továbbá az okirati bizonyítékokat ismertetéssel az eljárás anyagává tette és a bizonyítékok körében tartalmuknak megfelelően, irathűen értékelte.
- [13] A szakértői bizonyítás körében az elsőfokú bíróság ugyancsak körültekintően vizsgálta a vádlott elmeállapotával, valamint a sértett tanúzási képességével kapcsolatos tényeket, melyek alapulvételével megalapozottan állapította meg, hogy a vádlott esetében a beszámítási képességét korlátozó tényező nem állapítható meg, ez azonban annyi kiegészítést igényel, hogy vádlott kevert típusú személyiségzavara a cselekmény elkövetését megkönnyíthette, ez a körülmény a büntetés kiszabása körében értékelendő.
- [14] Az időközben (2018. július 1-től) hatályba lépett Be. 870.§ (1) bekezdése értelmében a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt a Be. másként szabályozza, egyben a Be.868.§ (1) bekezdése az új büntetőeljárási törvény alkalmazását írja elő az átmeneti rendelkezések között megjelölt kivételekkel a hatálybalépéskor folyamatban lévő büntető ügyekben.
- [15] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú eljárás bírói személyében történt változás folytán történő megismétlése a Be. 518.§ (3) bekezdése szerinti eljárási szabályoknak megfelelően - a tárgyalás korábbi anyaga lényegének ismertetésével - történt meg, a (4) bekezdés szerinti kioktatást követően az eljárás résztvevői az ismertetésre észrevételt nem tettek, az eljárási cselekmény ismételt elvégzését nem indítványozták.
- [16] Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét is megfelelően teljesítette, amikor az ítéletet a Be. 562.§ (2) bekezdésének megfelelően - a kizárólag a kiszabott büntetésre irányuló fellebbezésre figyelemmel - röviden, a Be. 564.§ (4) bekezdésének megfelelő tartalommal indokolta.
- [17] A másodfokú bíróság eljárásában az eljárási szabályokat ugyancsak maradéktalanul betartotta, és az elsőfokú ítélet Be.590.§ (3) bekezdése szerinti korlátozott felülbírálata során a tényállás I. pontja szerinti garázdaság tekintetében indokoltan észlelte, hogy a Be. 590.§ (5) bekezdés b./ pontja szerinti felülbírálat indokolt, mert az abban leírt bűncselekmény tekintetében a törvényi tényállási elemek maradéktalanul nem állapíthatók meg.
- [18] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az a vádlotti magatartás, hogy a sértettet - aki a testvére - a társasház közös használatú, de zárt lépcsőházában egy alkalommal ököllel arcul, majd a mellkasán megütötte, amely bántalmazás rövid ideig, hangos szóváltás nélkül zajlott, nem alkalmas annak megállapítására, hogy ezzel a lakóközösség nyugalma tudatosan semmibe véve, így kihívóan közösséggellenesen követte volna el cselekményét. Hivatkozott a másodfokú bíróság ebben a körben a vádlott beszámítási képességét nem érintő, de a cselekményét megkönnyítő személyiségzavarára, valamint a tettlegesség zárt lépcsőházban, rövid, két mozzanattal végrehajtott módjára. Álláspontja szerint a bírói gyakorlatot tükröző BH2015. 52. számú eseti döntésben foglaltak irányadók a jelen ügy kapcsán.

- [19] A harmadfokú bíróság osztotta a másodfokú bíróság jogi álláspontját.
- [20] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet felülbírálata során helytállóan ismerte fel, hogy a garázdaság vétségével kapcsolatban az elkövetés körülményei, helyszíne, a vádlott és sértett közötti családi kapcsolat, és a vádlott fennálló személyiségzavara alapján különös figyelemmel indokolt a cselekmény motivációjának vizsgálata. A harmadfokú bíróság egyetértett azzal, hogy a másodfokú bíróság által hivatkozott eseti döntésben leírt tényállás lényege nagyfokú hasonlóságot mutat a jelen ügygel, így a tényállásszerűség vizsgálata körében a garázdaság törvényi tényállása szerint a bűncselekmény megvalósulásának három együttes (konjunktív) feltétele (az elkövetési magatartás kihívó közösségellenessége, erőszakos jellege, valamint annak másokban megbotrántoztatás vagy riadalom keltésére való alkalmassága) körültekintő vizsgálatot igényel, figyelemmel arra, hogy a három tényállási elem bármelyikének hiánya esetén a bűncselekmény nem állapítható meg.
- [21] A jelen ügyben irányadó tényállásból feltárhatóan a vádlott és a sértett (testvére) közötti szóváltás, majd tettelegesség a társasház lépcsőházának bejáratánál kezdődött, rövid ideig, a sértett lakásának eléréséig tartott, majd a lakáson belül folytatódott. A vádlottat a tettelegességre személyes motívumok indították, célja nem a lakóközösség nyugalmanak megzavarása, hanem a testvére és közöttük feszülő vita, személyes konfliktus erőszakos megoldása volt. Tudata, különös tekintettel az igazságügyi elme- orvosszakértő által is véleményezett kevert típusú, antiszociális paranoid személyiségzavarra, még eshetőleges formában sem foghatta át, hogy az igen rövid ideig tartó, a zárt lépcsőházban zajjal nem járó, két ütéssel megvalósult bántalmazás a lakóközösség nyugalma közvetlenül és durván sértheti. Cselekményében a közösségi érdekekkel való szembefordulás - még eshetőleges szándék szintjén - sem ismerhető fel, legfeljebb garázda-jellegű magatartást tanúsított, és nem garázda magatartást, az elhatárolás a kihívó közösségellenesség hiányából következik. (EBH2019.B.5.)
- [22] Mindezek alapján a harmadfokú bíróság egyetértett a tényállás I. pontjára vonatkozó, törvényi tényállási elem - kihívó közösségellenesség - hiányában a Be.566.§ (1) bekezdés a./ pontjára alapított - bűncselekmény hiányában történő - felmentő rendelkezéssel.
- [23] A bűnösség körének megváltozására tekintettel a másodfokú bíróság a vádlott által bejelentett és enyhítést célzó fellebbezést indokoltan ítélte megalapozottnak. A büntetés kiszabása körében értékelhető körülmények figyelembevételéről pontosan beszámolt, melyek közül az I. pont maradék cselekménye és II. tényállási pont - amely a halmazati büntetés kiszabása során a legsúlyosabb, a Btk. 81.§ (2) bekezdése értelmében irányadó büntetési tétel - tekintetében az igen jelentős - elévülési időt meghaladó - időmúlást is megfelelő súllyal értékelve, indokoltan ítélte úgy, hogy a büntetési célok a másodfokú határozatban megjelölt büntetések alkalmazásával elérhetők.
- [24] Mindezek alapján a harmadfokú bíróság nem látott indokot a vádlottal szemben kiszabott büntetések lényeges súlyosítására, ezért a másodfokú bíróság ítéletének büntetést szabó rendelkezéseit nem érintette.
- [25] A másodfokú bíróság ítéletének járulékos kérdésekben meghozott rendelkezései ugyancsak törvényesek voltak, ezért a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét 2020. évi LVIII. tv. 211.§ (1) és (2) bekezdésének alkalmazásával, a Be. 621.§ (3) bekezdése szerinti tanácsulésen a Be. 623.§-a alapján helybenhagyta.

[26], 2020. november 6.

s.k.	. Magócsi István sk.	Barabásné dr. Birinyi Andrea s.k.	dr. Raczky Katalin
	a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Fővárosi Törvényszék 31.Bf.12380/2019/6. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 5.Bhar.107/2020/9. számú végzése folytán 2020. november 6. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2020.november 6.

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő